

SOCIOLOGIE

*Ghid de pregătire intensivă
pentru examenul de bacalaureat*

Cuprins

CUVÂNT ÎNAINTE	5
Programa de examen pentru bacalaureat 2023	7
Modelul de subiect și barem pentru bac 2023 (publicat de către ME)	8
Recomandări cu privire la modalitatea de abordare a itemilor din subiectul de examen	12
Sinteza informației pentru examen	18
Variante de teste	44
Bareme de evaluare și notare	105
Bibliografie	128

PROGRAMA DE EXAMEN PENTRU DISCIPLINA SOCIOLOGIE BACALAUREAT 2023¹

I. STATUTUL DISCIPLINEI

În cadrul examenului de Bacalaureat 2023, Sociologia are statutul de disciplină opțională fiind susținută la proba E. d), în funcție de filieră, profil și specializare.

II. COMPETENȚE DE EVALUAT

- Utilizarea adecvată a metodelor, tehnicilor și instrumentelor de investigare sociologică în analizarea unor fenomene și procese sociale
- Analizarea rolului și stadiilor socializării
- Identificarea și analizarea unor comportamente și probleme sociale
- Argumentarea unui punct de vedere personal referitor la o anumită problemă sociologică

III. CONȚINUTURI

1. Perspectiva sociologică asupra societății. Metodologia cercetării sociologice

- Specificul cunoașterii sociologice. Metode, tehnici, procedee, instrumente ale investigației sociologice

2. Societatea și viața socială

- Structura socială: status și rol; relații sociale; grupuri sociale; grupuri mici
- Instituții și organizații sociale: familia, școala, biserica, statul; partidele politice, ONG-urile
- Socializarea: rol, stadii
- Probleme sociale (discriminarea, infraționalitatea, conflictele sociale, corupția, sărăcia)

NOTĂ: Programa de examen este realizată în conformitate cu prevederile programelor școlare în vigoare. Subiectele pentru examenul de bacalaureat 2023 se elaborează în baza prezentei programe și nu vizează conținutul unui manual anume.

¹ Sursa: <http://subiecte.edu.ro/2023/bacalaureat/legislatie/>. Programa pentru disciplina Sociologie, valabilă în sesiunile anului 2023, este cea aprobată prin Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 4.800/2010 privind aprobarea listei disciplinelor și a programelor pentru examenul de bacalaureat — 2011 (conform. Ordinului ministrului educației, nr. 5.242. din 31 august 2022 privind organizarea și desfășurarea examenului național de bacalaureat — 2023, publicat în MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA I, Nr. 873/5.IX.2022 – sursa: http://subiecte.edu.ro/2023/bacalaureat/legislatie/OME_BAC_2023.pdf).

MODELUL DE SUBIECT ȘI BAREM

publicat în 1 noiembrie 2022 pe site-ul www.subiecte.edu.ro
de către Ministerul Educației (M.E.)
și Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație (C.N.P.E.E.)¹

Examenul național de bacalaureat 2023
Proba E. d)
Sociologie

MODEL

Profilul umanist din filiera teoretică.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Din perspectivă sociologică, familia extinsă:

- a. este alcătuită dintr-o pereche maritală și copiii acestora;
- b. este alcătuită din copiii care trăiesc alături de un singur părinte, în aceeași gospodărie;
- c. cuprinde, pe lângă nucleul familial, rude, din mai multe generații, în aceeași gospodărie;
- d. este alcătuită din doi adulți care dețin un document recunoscut juridic.

2. În societatea tradițională, biserica a îndeplinit o funcție de:

- a. creștere economică
- b. rezolvare a problemelor morale
- c. instituție atipică
- d. planificare a distribuției resurselor.

3. Partidele politice care au câștigat alegerile și care pot forma Guvernul devin:

- a. partide de opoziție
- b. partide formate printr-o mișcare socială
- c. partide monopoliste
- d. partide de guvernământ.

4. Crearea condițiilor materiale necesare vieții și dezvoltării membrilor familiei reprezintă:

- a. funcția de socializare a familiei
- b. funcția biologică a familiei
- c. funcția psiho-afectivă a familiei
- d. funcția economică a familiei.

¹ Sursa: <http://subiecte.edu.ro/2023/bacalaureat/modeledesubiecte/probescrie/>

5. Subordonarea totală a cetățenilor față de stat este o caracteristică a statului:

- a. democratic b. totalitar c. autoritar d. de drept.

6. Despre organizațiile non-guvernamentale se poate afirma din punct de vedere sociologic că:

- a. au luat naștere ca instituții în sistemul politic pentru a exprima o ideologie și o doctrină;
 b. sunt formate din voluntari ce acționează pentru realizarea intereselor unor categorii sociale;
 c. parcurg, ca strategii politice: influențarea puterii, cucerirea puterii și exercitarea acesteia;
 d. constituie instituții sociale care se bazează pe credințe, simboluri, practici religioase.

7. Activitățile desfășurate de un elev în cadrul unor cercuri extrașcolare fac parte din:

- a. educația formală c. educația non-formală
 b. educația informală d. educația școlară.

8. Explicațiile sociologice cu privire la existența prejudecăților și a discriminărilor pe criterii etnice pun accentul pe factorii:

- a. socio-culturali b. biologici c. de mediu d. ecologici.

9. Problemele sociale apar din cauza:

- a. acceptării scopurilor și utilizării mijloacelor legale în vederea atingerii lor;
 b. conduitei conforme cu scopurile propuse de sistemul social;
 c. comportamentului în care mijloacele de a obține un rezultat sunt legale;
 d. abaterii de la scopurile și mijloacele legale.

10. Din perspectiva sociologiei, corupția reprezintă¹:

- a. o formă de socializare în care se realizează achiziția unor produse culturale de către individ în condițiile în care nu preexistă valori și norme similare;
 b. încălcarea normelor unei instituții în care unii membri folosesc autoritatea în scopul obținerii de foloase necuvenite;
 c. reacții de aprobare din partea grupului de prieteni față de comportamentele conforme cu normele și valorile sociale;
 d. reacții de exprimare a recunoștinței publice, acordarea de distincții, premii, recompense pentru comportamentele conforme cu normele și valorile sociale.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate aspecte metodologice ale cercetării sociologice, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți, pe foaia de examen, asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

¹ În textul publicat de CNPEE, acest item era *Corupția reprezintă în sociologie*. Pentru a înlătura orice eroare de rezolvare, itemul a fost redefinit. (Nota editorului)

a. recensământul	1. Este un obiect sau un text care oferă informații despre viața socială din prezent sau din trecut a colectivităților umane.
b. biografia socială	2. Este o tehnică de selecție a părții din populație supusă investigației sociologice.
c. eșantionarea	3. Este un document social care oferă informații statistice exhaustive despre populație.
d. ipoteza	4. Reprezintă enunțul științific cu valoare probabilă, care urmează să devină adevărat sau fals în urma cercetărilor de teren.
	5. Este documentul social care cuprinde date demografice și sociale despre individ și familia de proveniență, istoria dezvoltării individuale.

12 puncte

B. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Din punct de vedere sociologic, problemele sociale nu pot fi luate în considerare decât în contextul unor definiții sociale, deoarece în majoritatea societăților există un conflict normativ între valori și comportamente. Dacă anumite medii sociale încurajează tendințele de nonconformitate, unii indivizi, care manifestă un comportament care le-a fost tolerat sau permis în anumite contexte sociale și în grupurile din care fac parte, consideră legitim să se comporte identic și în alte contexte.

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Formulați ideea principală a textului.	2 puncte
2. Explicați, în aproximativ o jumătate de pagină, modul specific în care interacționează două concepte sociologice la care face referire textul.	10 puncte
3. Construiți un argument care să confirme sau să infirme ipoteza potrivit căreia <i>gradul de coeziune al grupului tinde să crească, dacă acesta este amenințat din exterior.</i>	3 puncte
4. Prezentați un punct de vedere personal referitor la faptul că: <i>marginalizarea este, în principal, urmarea comportamentelor neconforme cu regulile de organizare a vieții cotidiene și cu obiceiurile unei colectivități.</i>	3 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Răspundeți fiecăreia dintre următoarele cerințe:

1. Precizați înțelesul noțiunii de <i>indicator de status</i> .	4 puncte
2. Menționați două caracteristici ale relațiilor sociale formale.	6 puncte
3. Evidențiați o corelație existentă între termenii de <i>grup social</i> și <i>rol social</i> , redactând un text coerent, de o jumătate de pagină, în care să îi utilizați în sensul specific sociologiei.	10 puncte
4. Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care statusul prescris putea influența accesul persoanei la educație, în societățile tradiționale.	4 puncte
5. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, afirmația potrivit căreia: <i>relațiile sociale asigură coeziunea și menținerea grupurilor.</i>	6 puncte

Profilul umanist din filiera teoretică.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Câte 3 puncte pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1 – c, 2 – b, 3 – d, 4 – d, 5 – b, 6 – b, 7 – c, 8 – a, 9 – d, 10 – b

$10 \times 3 \text{ p} = 30 \text{ puncte}$

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

- A. Câte 3 puncte pentru fiecare asociere corectă, astfel: a – 3, b – 5, c – 2, d – 4 $4 \times 3 \text{ p} = 12 \text{ puncte}$
- B. 1. Formularea ideii principale a textului 2 puncte
2. Câte 1 punct pentru menționarea fiecăruia dintre cele două concepte sociologice la care face referire textul. $2 \times 1 \text{ p} = 2 \text{ puncte}$
- Explicarea modului specific în care interacționează conceptele menționate: explicare adecvată – 4p./explicare inadecvată – 1p. 4 puncte
- Coerența textului redactat 2 puncte
- Încadrarea în limita de spațiu precizată 2 puncte
3. Construirea unui argument care să confirme sau să infirme ipoteza dată. 3 puncte
4. Prezentarea unui punct de vedere personal referitor la faptul că marginalizarea este, în principal, urmarea comportamentelor neconforme cu regulile de organizare a vieții cotidiene și cu obiceiurile unei colectivități (în situația în care candidatul formulează punctul de vedere personal, fără să-l prezinte se acordă 1 punct din cele 3 puncte posibile). 3 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Precizarea înțelesului noțiunii de *indicator de status* 4 puncte
2. Câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două caracteristici ale *relațiilor sociale formale* $2 \times 3 \text{ p} = 6 \text{ puncte}$
3. Câte 1 punct pentru utilizarea fiecăruia dintre termenii dați în sensul specific sociologiei; $2 \times 1 \text{ p} = 2 \text{ puncte}$
- evidențierea unei corelații existente între termenii dați; 4 puncte
- coerența textului redactat; 2 puncte
- încadrarea în limita de spațiu precizată. 2 puncte
4. Ilustrarea, printr-un exemplu concret, modului în care *statusul prescrie putea influența accesul persoanei la educație, în societățile tradiționale* (în situația în care candidatul tratează subiectul la nivel teoretic, fără a formula un exemplu concret, se acordă 1 punct din cele 4 puncte posibile). 4 puncte
5. Argumentarea afirmației potrivit căreia *relațiile sociale asigură coeziunea și menținerea grupurilor*. Argumentare convingătoare – 4p./argumentare neconvingătoare, superficială – 2p. 4 puncte
- Încadrarea în limita de spațiu precizată 2 puncte

RECOMANDĂRI CU PRIVIRE LA MODALITATEA DE ABORDARE A ITEMILOR DIN SUBIECTUL DE EXAMEN

NOTĂ! Subiectul de referință este **modelul de subiect pentru bacalaureat 2020 realizat de către minister** (sursa: <http://subiecte.edu.ro/2020/bacalaureat/modeledesubiecte/probescrise/>). Modelul de subiect pentru bacalaureat 2023 are exact aceeași structură și aceleași tipuri de itemi.

Subiectul I – 10 întrebări de tip grilă, cu un singur răspuns corect = 30 p (10 × 3 p)

Recomandări:

– Înainte de a alege un răspuns, este necesar să citim cu atenție întrebarea (chiar și de două-trei ori, dacă este nevoie), și să încercăm să înțelegem cât mai bine informația conținută (toți termenii).

– Dintre cele 4 opțiuni (a, b, c, d), alegeți **răspunsul pe care-l considerați cel mai bun**, nu cel „perfect”.

– Mergeți **prin eliminare** (eliminați, în primul rând, varianta/variantele de răspuns care nu ar putea, sub nicio formă, să fie răspunsul corect).

– Atenție la întrebările ce conțin în textul acestora **o negație** (nu, nu este adevărat că/enunțul..., este fals că/enunțul... etc.).

– Treceți răspunsurile corecte mai întâi pe ciornă, după care mai faceți o verificare a acestora, apoi le treceți pe foaia de examen!

– Dacă nu sunteți siguri de răspunsul la o anumită întrebare sau la unele întrebări, lăsați spațiu liber și mergeți mai departe cu rezolvarea celorlalte subiecte pentru a nu pierde timpul (lucru valabil la toate subiectele). E posibil ca răspunsul corect să vă vină în minte pe parcurs. Este recomandabil să-l notați pentru a nu uita la final. Este bine ca, înainte de a preda lucrarea, să o verificați încă o dată.

Exemplu:

4. În situația în care, în urma căsătoriei, soții și copiii lor locuiesc împreună cu alte rude în aceeași gospodărie, atunci ei constituie o:

- familie extinsă
- familie nucleară
- familie monoparentală
- uniune consensuală.

Observație: după ce am citit întrebarea și am înțeles termenii conținuți, vom elimina variantele de răspuns/opțiunile care nu au cum să fie răspunsul corect: **d.** uniune consensuală = concubinaj = lipsa căsătoriei (în enunțul/textul întrebării scrie foarte clar: „în urma căsătoriei”!) și **c.** familie monoparentală = copil/copii crescut/crescuți, din anumite motive, doar de către unul dintre părinți (în text scrie:

„soții”). Dintre opțiunile a și b, vom alege ca răspuns corect **a** pentru că, în acest caz, avem mai mult de două generații care locuiesc în aceeași gospodărie („soții și copiii lor” = **nucleul familial** + „locuiesc împreună cu alte rude în aceeași gospodărie”).

Subiectul II (30 p)

A. Întrebare de tip asociere (prima coloană cuprinde 4 elemente/termeni/teme, iar a doua 5 elemente/enunțuri) – **12 p** (4 asocieri corecte × 3 p fiecare).

Recomandări:

– La întrebările de tip grilă, înainte de a face asocierile între cele două coloane, este necesar să citim cu atenție întrebarea (chiar și de două-trei ori, dacă este nevoie), să încercăm să înțelegem cât mai bine informația conținută (toți termenii).

– Fiecărui element din coloana din stânga îi vom asocia **un singur enunț** din coloana din dreapta. (De exemplu, „Scrieți, pe foaia de examen, asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.”). În cazul în care cerința ar permite ca unui element din stânga să-i asociem mai multe elemente din dreapta, ar scrie astfel: „Scrieți, pe foaia de examen, asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra/cifrele corespunzătoare din coloana din dreapta.”.

– La acest tip de întrebare putem folosi „**principiul eliminării**”.

– Treceți asocierile corecte mai întâi pe ciornă, după care mai faceți o verificare a acestora, apoi le treceți pe foaia de examen. (La fel cum ați procedat la grile.)

– **Nu uitați!** Una dintre cele 5 opțiuni din dreapta este în plus, nu trebuie asociată cu nimic (bineînțeles, acest lucru se aplică numai în situația în care unui element din coloana din stânga îi putem asocia doar unul din coloana din dreapta).

Exemplu:

În coloana din stânga sunt enumerate probleme sociale, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți, pe foaia de examen, asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. discriminarea	1. Totalitatea comportamentelor și manifestărilor ilegale cu un anumit grad de pericolozitate socială și care sunt sancționate în plan penal.
b. prejudecata	2. Constă în excluderea unei persoane sau categorii de persoane de la beneficiul unui anumit drept datorită unei caracteristici a acelei persoane sau grup de persoane.
c. sărăcia	3. Se referă la opiniile preconcepute față de anumiți oameni sau față de o persoană, din motive de rasă/etnie, sex etc.
d. infraționalitatea	4. Semnifică absența resurselor necesare unui trai decent.
	5. Presupune respectarea normelor sociale și morale.

12 puncte

Observația 1. Recomandăm scrierea asocierilor corecte în maniera următoare: a-2, b-3, c-4, d-1.

Observația 2. În mod evident, opțiunea 5 din dreapta nu corespunde definiției niciunei probleme sociale enumerate în stânga.

B. Subiect de tip întrebare structurată (cu text dat + 4 cerințe) – 18 p.

Exemplu:

Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

„Trăsăturile culturale ale unei societăți generează anumite particularități în socializarea copiilor. Procesul de socializare cuprinde atât elemente specifice, diferite de la un grup la altul sau chiar de la o persoană la alta, cât și elemente generale, comune majorității sau totalității membrilor unei societăți.”

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Formulați ideea principală a textului. **2 puncte**
2. Explicați, în aproximativ o jumătate de pagină, modul specific în care interacționează două concepte sociologice la care face referire textul. **10 puncte**
3. Construiți un argument care să confirme sau să infirme ipoteza potrivit căreia: *socializarea pozitivă poate conduce la respectarea normelor și valorilor sociale.* **3 puncte**
4. Prezentați un punct de vedere personal referitor la importanța școlii în integrarea socială a adolescenților. **3 puncte**

Recomandări generale pentru subiectul II. B.:

– Înainte de a răspunde la cele 4 cerințe, trebuie să citim cu mare atenție, de cel puțin două ori, textul dat și să încercăm să ne clarificăm toți termenii conținuți în acesta. Înțelegerea adecvată a textului este esențială pentru a putea răspunde corect la cerințe.

– Ar fi bine să încercuim direct pe text toți termenii sociologici, dacă nu este permis acest lucru, să-i extragem pe ciornă, pentru a-i putea vizualiza mai bine.

1. Formulați ideea principală a textului. **2 puncte**

Recomandări specifice:

Ideea principală = „sinteza” textului = reprezintă rescrierea textului într-o formă condensată.

Ideea principală trebuie formulată de fiecare elev. Nu se punctează copierea unor propoziții/enunțuri din text. În formularea acesteia putem folosi termeni din text.

Pe foaia de examen putem scrie direct ideea principală sau putem construi un enunț cu următoarea formulă de început: Ideea principală a textului este/se referă la (...).

Înainte de a formula ideea principală a textului, este indicat să stabilim tema. În exemplu nostru, tema textului dat este socializarea, iar ideea principală ar putea fi formulată: Influența culturii unei societăți asupra procesului de socializare a copiilor și elementele componente ale acestui proces.

2. Explicați, în aproximativ o jumătate de pagină, modul specific în care interacționează două concepte sociologice la care face referire textul. **10 puncte**

Recomandări specifice:

Trebuie alese 2 concepte (2 termeni) între care se stabilește o relație destul de puternică și care poate fi explicată și dezvoltată în limita de spațiu precizată; de exemplu, societate – socializare etc.

În introducere se pot defini cei doi termeni; în conținut/cuprins se poate formula un enunț care să evidențieze relația dintre cei doi termeni (de exemplu, Socializarea asigură integrarea activă a individului în societate.), după care se poate explica relația dintre termeni; eventual se poate oferi un

exemplu (din viața socială reală) care să întărească explicația; se poate formula și o concluzie a textului elaborat.

Încadrarea în limita de spațiu precizată (± 1 sau 2 rânduri, în funcție și de tipul scrisului) = 2 p din 10 p. De aceea, este important să respectăm această limită.

Textul elaborat trebuie să fie clar (se vor evita exprimările vagi, ambigue, interpretabile) și coerent (să nu ne contrazicem) = 2 p din 10 p.

3. Construiți un argument care să confirme sau să infirme ipoteza potrivit căreia socializarea pozitivă poate conduce la respectarea normelor și valorilor sociale. **3 puncte**

Recomandări specifice:

Dacă se cere doar un argument, recomandăm construirea unui argument complex, cu cel puțin 2 subargumente (în primul rând ..., în al doilea rând ...), iar fiecare dintre aceste două subargumente să fie însoțit de câte un exemplu din viața socială reală; dacă nu se găsesc 2 exemple, măcar unul sau eventual, dacă permite situația, un exemplu comun.

Cele 2 subargumente pot fi ambele pro, ambele contra sau unul pro, iar celălalt contra ipotezei.

Este bine să folosim în argumentare și indicatori/conectori argumentativi (de exemplu, deoarece, pentru că, în concluzie, așadar etc.)

Putem încheia argumentarea construită cu o concluzie, în care să menționăm faptul că ipoteza este confirmată sau infirmată.

Un mic sfat: acolo unde nu se precizează limită de spațiu, putem dezvolta oricât de mult subiectul, bineînțeles în mod rezonabil, fără a ne repeta în idei.

Conform baremului actual, la această cerință nu se acordă decât sau 3 p sau 0 p, nu există punctaje parțiale/intermediare.

4. Prezentați un punct de vedere personal referitor la importanța școlii în integrarea socială a adolescenților. **3 puncte**

Recomandări specifice:

În introducerea textului elaborat, putem defini termenii sociologici existenți în enunț (în acest caz: școală și integrare socială).

Când ne exprimăm punctul de vedere personal/opinia cu privire la tema/problema aflată în discuție, putem folosi indicatori de opinie: „din punctul meu de vedere ...”, „în opinia mea ...”, „eu cred că ...” etc.

După ce prezentăm punctul de vedere personal, nu este greșit să-l argumentăm puțin, respectiv să-l exemplificăm. (De exemplu, În acest caz, putem să argumentăm importanța școlii în integrarea socială a adolescenților prin faptul că școala transmite un set de cunoștințe, dezvoltă competențe și oferă un nivel de calificare/o diplomă, care îl vor ajuta pe tânăr în viitor să-și găsească mai ușor un loc de muncă, să fie un cetățean activ și implicat și chiar să-și întemeieze o familie. De exemplu, adolescenții care au liceul absolvit și bacalaureatul luat au mai mare șansă de a găsi un loc de muncă decât cei care au doar 10 sau 8 clase.)

Este bine ca, indiferent de cerință, să atingem, pe cât posibil, toate aspectele cuprinse în aceasta; astfel, șansa de a lua punctajul maxim este foarte mare! (De exemplu, dacă la acest punct am aborda doar importanța școlii în integrarea socială, fără a face referire deloc la adolescenți, nu am putea primi punctajul aferent acestei cerințe.)

La fel ca la punctul 3 și la această cerință nu se acordă decât sau 3 p sau 0 p.

Subiectul III – cuprinde 5 cerințe punctuale = 30 p.

Exemplu:

Răspundeți fiecăreia dintre următoarele cerințe:

1. Precizați înțelesul noțiunii de *status atribuit*.

4 puncte

Recomandări:

La acest punct se cere efectiv definirea termenului dat.

Definiția, pentru a putea fi punctată maxim (conform baremului actual și aici se acordă totul sau nimic!), trebuie să fie, în același timp, **corectă științific (atât logic, cât și sociologic) și completă**. Exemplu de definiție corectă a termenului dat: *Statusul atribuit, numit și înăscut sau prescrist, este poziția socială pe care o deține o persoană prin naștere; de pildă, statusul de bărbat sau femeie.*

Exemple de definiții **greșite** ale termenului dat:

- **Statusul atribuit este statusul pe care îl are o persoană prin naștere.** (Nu putem defini un termen prin el însuși – în acest caz, status prin status.)
- **Statusul atribuit este poziția socială atribuită unei persoane prin naștere** (aceeași explicație ca la definiția anterioară).
- **Statusul atribuit este statutul pe care îl are o persoană prin naștere.** (Nici această definiție nu este foarte clară, termenul *statut* fiind foarte asemănător cu cel de *status*.)

2. Menționați două caracteristici ale grupului informal.

6 puncte

Recomandări:

Aceste caracteristici pot fi preluate și din definiția termenului.

Caracteristicile nu vor fi scrise cu liniuță, ci vor fi integrate într-o frază (de exemplu: O caracteristică a / Una dintre caracteristicile ... ar fi faptul că ..., iar o alta ar fi ...).

Conform baremului actual, fiecare caracteristică sociologic corectă = 3 p

3. Evidențiați o corelație existentă între termenii de *sondaj de opinie* și *chestionar*, redactând un text coerent, de o jumătate de pagină, în care să îi utilizați în sensul specific sociologiei. 10 puncte

Recomandări:

Nu vom schimba cei doi termeni dați pentru că acest lucru ar anula întreg punctajul de la această cerință.

În introducere se pot defini termenii dați; în conținut/cuprins se poate formula un enunț care să evidențieze relația (să coreleze) termenii (de exemplu, Sondajul de opinie se poate aplica prin intermediul unui chestionar.), după care se mai poate explica relația și, eventual, oferi un exemplu (din viața socială reală) care să întărească explicația; se poate formula și o concluzie a textului elaborat.

Încadrarea în limita de spațiu precizată (± 1 sau 2 rânduri, în funcție și de tipul scrisului) = 2 p din 10 p. De aceea, este important să respectăm această limită. – la fel ca și la subiectul II. B. 2.

Textul elaborat trebuie să fie clar (se vor evita exprimările vagi, ambigue, interpretabile) și coerent (să nu ne contrazicem) = 2 p din 10 p. – la fel ca și la subiectul II. B. 2.

Nu trebuie să ne repetăm în idei.

4. Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care apartenența la un grup social poate influența alegerea unei meserii. 4 puncte

Recomandări:

La această cerință, precizarea unui exemplu este absolut obligatorie – doar explicația fără un exemplu concret din viața socială reală = 0 p. (În acest caz, baremul prevede sau 4 p sau 0 p.)

Exemplul nu trebuie să conțină nume de persoane sau să fie formulat ca o jignire, discriminare la adresa cuiva. (În cazul cerinței date, am putea da ca exemplu un tânăr care face parte dintr-o familie de medici sau profesori.)

În construirea răspunsului, ne putem folosi și de informațiile conținute în definițiile termenilor implicați (de exemplu, grupul social). În cazul cerinței date, putem arăta influența pe care familia, ca grup social și ca instituție socială fundamentală și totală, o are prin funcțiile sale asupra deciziei cu privire la viitoarea profesie/meserie a copilului.

Răspunsul trebuie să fie unitar, cu o legătură logică între exemplu, explicația acestuia și dezvoltarea acestei explicații.

Dacă se pliază pe tema/ideea conținută în cerință, putem insera și argumentare.

5. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, afirmația potrivit căreia coeziunea grupului depinde de mărimea acestuia. 6 puncte

În construirea argumentării, ne putem folosi și de definițiile termenilor implicați (în cazul de față: coeziune și grup).

Se recomandă să construim măcar 2 argumente (de preferat cu exemple) prin care să justificăm afirmația dată (putem folosi și structura: în primul rând ..., în al doilea rând ... etc.); la această cerință, argumentele trebuie să fie doar pro (nu pot fi și contra). De exemplu: Coeziunea grupului depinde de mărimea acestuia. În primul rând, coeziunea înseamnă unitatea, solidaritatea dintre membrii unui grup social, iar în al doilea rând, această unitate este determinată de relațiile existente în interiorul grupului, între membri. Este evident că, în cazul grupurilor mici, relațiile dintre oameni sunt mai apropiate, iar interacțiunile sociale mai dese, ceea ce nu se întâmplă în cazul grupurilor mari. Ca exemplu, am putea lua o firmă cu 10, respectiv cu 100 de angajați. În cazul celei cu 100 de angajați, este clar faptul că vom avea o coeziune mai slabă, întrucât este destul de greu să interacționeze des unii cu alții și, prin urmare, cu atât mai greu să aibă relații apropiate și să se cunoască în profunzime. Pe baza celor spuse anterior, putem concluziona adevărul afirmației date.

La această cerință contează încadrarea în limita de spațiu precizată (± 1 sau 2 rânduri, în funcție și de tipul scrisului) = 2 p din 6 p.

Pentru argumentare se dă fie 4 p, fie 0 p. De aceea, e bine ca aceasta să fie cât mai corectă științific.